

فرج سرکوهی:

حاکمان ایران برای ابتدال فرهنگ و هنر ریل‌گذاری کردند

به گفته فرج سرکوهی، نویسنده و منتقد ادبی، حکومت اسلامی در ایران در دهه های ۸۰ و ۹۰ شمسی از هنر فرهنگ به عنوان ابزارهای "تولید انبوه" و تاثیرگذاری بر مخاطب توده استفاده کرده است تا بر جریان تفکر و اندیشه مسلط باشد.

به گزارش خبرنگار دویچه وله فارسی، آقای سرکوهی که شامگاه جمعه ۳ اسفند ۹۷ (۲۲ فوریه) در نشست بررسی "سیاست گذاری هنر فرهنگ در جمهوری اسلامی" در کانون پناهندگان سیاسی ایرانی در برلین سخن می‌گفت، این سیاستگذاری‌ها را در چهل سال اخیر قابل تمایز دانست که با اهداف و مقاصد مشخصی برنامه‌ریزی شده است. او گفت متولیان حکومت اسلامی برای هنر فرهنگ در دهه های ۸۰ و ۹۰ شمسی، "ریل‌گذاری" کردند تا مقصد مشخص باشد و فعالان هنر فرهنگ در همان مسیر حرکت کنند. این ریل‌گذاری از نگاه آقای سرکوهی با "سیاست‌گذاری" کاملا متفاوت است و هنرمندان در دو دهه اخیر مسیرین ریل‌ها حرکت کرده‌اند. به باور این نویسنده و منتقد ادبی، مسیر تعیین شده توسط حکومت باعث شده تا "همه آثار فرهنگ هنری" تولید شده در ایران و نیز جشنواره‌ها و جوایز حوزه فرهنگ و هنر در راستای تایید وضع موجود باشد. او اضافه کرد به منظور سهولت کار فعالان و هنرمندان برای حرکت در این مسیر مشخص، بخش‌های "امنیتی" در کنار سازمان‌های فرهنگسئول نیز وارد عمل شده‌اند و همه امکانات، تجهیزات و البته سرمایه را فراهم می‌کنند تا "تولیدات فرهنگی" در مسیر مدار همان ریل‌گذاری صورت بگیرد. به باور این روزنامه نگار و نویسنده، تداوم این روند باعث شد تا تعداد زیادی از هنرمندان و فعالان عرصه‌های هنر فرهنگ در ایران چه بسا بدون آگاهی قبلی و اطلاع از وجود ریل‌گذاری حکومت، فعالیت کنند ولی "کسب منفعت‌های بسیار" برای هر دو طرف، مورد توجه است.

سرکوهی بر این موضوع تاکید کرد که در نتیجه این ریل‌گذاری حکومت اسلامی، نمی‌توان گفت همه هنرمندان به "استخدام" حکومت درآمدند؛ چراکه چه بسا آنها از "اراده" و برنامه حکومت اسلامی خبنداشتند ولی باعث شد تولید انبوه محصولات هنری از جمله بسیاری از فیلم‌های سینمایی، سریال‌ها، و محصولات دیگر هنری و فرهنگی در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ از هنر فرهنگ، یک کالای "ابتدال" بسازد و تاثیرش را بر توده‌ها بگذارد.

این نویسنده و منتقد ادبی، رویکرد متولیان حکومت اسلامی برای تولید هنر فرهنگ در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ شمسی را اما متفاوت دانست و گفت در دو دهه اول شکل‌گیری انقلاب، خلق و تولید "فرهنگ اسلامی" موضوع اصلی بود که باعث شد محصولات متفاوتی تولید شود؛ موضوعی کاملا متفاوت و "متعارض" با آنچه امروز در ایران جریان دارد.

سرکوهی تاکید کرد که نتیجه ریل‌گذاری فرهنگی در دهه‌های اخیر، باعث فاصله گرفتن و سرخورده شدن تعدادی از هنرمندان " ارزشی انقلاب شد و اگرچه امکانات و سرمایه برای آنها فراهم بوده و هست ولی آنها "ایدئولوژی"، "آرمان" و باورهای خود را از دست رفته یافتند. نتیجه این سرخوردگی‌ها گاه باعث انزوا، ترک وطن، مهاجرت و کم‌کاری شده است. او تاکید کرد حکومت‌های استبدادی مانند جمهوری اسلامی ایران سیاست سانسور را همواره ادامه داده‌اند تا جایی که در ذهن هنرمندان و نویسندگان خود نهادینه می‌شود و نتیجه این که بعد از چند دهه، آن هنرمند خلاق به معنوی واقعی، هنری خلق نمی‌کند.